

Г.В.Гетун,
Київський національний університет будівництва і архітектури,
І.М.Лесько,
Компанія «ТехноНІКОЛЬ»

ГАРМОНІЗАЦІЯ НОРМАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ УКРАЇНИ З ЄВРОПЕЙСЬКИМИ СТОСОВНО ВИМОГ ДО СИСТЕМНИХ РІШЕНЬ ГІДРОІЗОЛЯЦІЇ ПОКРІВЕЛЬ

У статті здійснено аналіз і пропозиції щодо актуалізації вимог до гідроізоляційних рулонних матеріалів у рамках української нормативної бази. Подані пропозиції створюють поле для проектування технічно та економічно раціональних системних рішень для покриттів будівель.

В статье осуществлен анализ и предложения по актуализации требований к гидроизоляционным рулонным материалам в рамках украинской нормативной базы. Представленные предложения создают поле для проектирования технически и экономически рациональных системных решений для покрытий зданий.

The article represents the analysis and proposals for updating the requirements for waterproofing roll materials in accordance with the Ukrainian regulatory background. Stated proposals create a field for designing technically and economically rational system solutions for envelopes of roofs building.

Покриття формують силует забудов, відіграють важливу роль в архітектурній панорамі міст і, найголовніше, – впливають на довговічність будівель. Передумовою для виконання цих функцій є раціональні конструктивні рішення покриттів будівель, що гарантують створення нормального температурно-вологісного режиму експлуатації внутрішніх приміщень.

На даний момент проектування покриттів будівель в Україні необхідно виконувати згідно з ДБН В.2.6-14-97 [2]. Основними положеннями даного нормативу є: раціональний вибір конструкції покриття з урахуванням архітектурно-будівельних і економічних вимог, забезпечення надійного відведення води з покрівлі, забезпечення міцності несучих і огорожувальних конструкцій покриття від діючих навантажень з урахуванням кліматичних районів будівництва.

У зв'язку з появою та значним поширенням в Україні високоякісних покрівельних матеріалів, що мають значні техніко-економічні переваги порівняно з традиційними, виникає необхідність у актуалізації вимог [2] та гармонізації національних стандартів з європейськими.

Для сприяння інноваціям і технічному прогресу в сфері будівництва актуальним завданням є гармонізація документів України з нормативами ЄС. Чинні норми щодо проектування покриттів будівель значно застарілі та не враховують можливість використання сучасних покрівельних матеріалів. Важливу роль у цьому напрямку відіграють методи контролю фізико-механічних характеристик нових покрівельних матеріалів.

У 1985 році ЄС розпочав реформу, спрямовану на зближення технічних законодавств своїх країн-членів. Відтоді європейська стандартизація розвивалася з феноменальною швидкістю та стала чинником, що сприяє інноваціям і технічному прогресу.

З 1 липня 2013 року у ЄС діє Регламент №305/2011 [14] щодо будівельних матеріалів, який скасував вимоги Директиви 89/106ЕЕС і Рішення №768/2008/ЕС стосовно будівельної продукції. Цей Регламент [14] установлює конкретні методи оцінки та перевірки сталості характеристик будівельної продукції, в обов'язковому порядку зі здійсненням інспекції виробництва європейським уповноваженим органом з видачею сертифікату відповідності для підприємства.

Покрівельні матеріали мають досить багато товарних груп, всі вони, у тому числі для гідроізоляції, підпадають під обов'язкову процедуру сертифікації СЕ в країнах ЄС.

У випадках застосування рулонних покрівельних матеріалів, для сертифікації використовують наступні стандарти: EN 13969 [24], EN 13984 [25].

В Україні не гармонізовані методи випробувань визначення характеристик покрівельних гідроізоляційних матеріалів, на які посилаються стандарти:

- визначення міцності на розрив [15];
- визначення міцності при розтягуванні [16];
- визначення опору зсуву швів [17];
- визначення ударної міцності [18];
- визначення стійкості до статичного навантаження [19];
- метод впливу на бітум [26];
- метод для визначення впливу рідких хімікатів, включаючи воду [27];
- визначення довжини, ширини та прямолінійності [28];
- визначення товщини та маси, віднесеної до площі [29];
- визначення видимих дефектів [30];
- визначення водостійкості [31];
- визначення паропроникності [32].

Натомість, ДСТУ БВ.2.7-83:2014 [13] установлює методи контролювання показників якості еластичних матеріалів і виробів (бітумних, бітумно-полімерних і полімерних матеріалів, на всіх різновидах основ або безосновних, одношарових чи багатшарових, наплавлених чи ненаплавлених) згідно з класифікацією [11]. Методи випробувань за показниками, що не включені до [13], визначені за іншими державними стандартами України, які відповідають європейським нормам: [3], [4], [5], [6], [7], [8], [9], [10], [12].

Фактично, частина гармонізованих методів має місце в українській нормативній сфері, але, наприклад, ключові випробування на визначення водостійкості – EN 1928 [31] і міцності при розтягуванні – EN 12311 [16] не прийняті в [13].

До всіх конструкцій покриттів в Україні висуваються вимоги забезпечення мінімальної межі вогнестійкості (у хвилини) і максимальної межі поширення вогню за ними (см) залежно від ступеня вогнестійкості будівлі [1]. За європейськими вимогами необхідно здійснювати класифікацію будівель за пожежною безпекою будівельних виробів і елементів будівель [20].

Для будь-яких покрівельних матеріалів велике значення має пожежобезпека, у тому числі вплив вогню зовні на покрівлю. Випробування за впливом вогню ззовні на покрівлю проводяться згідно з європейським стандартом ENV 1187 [33]. На вогнестійкість несучих і огорожувальних конструкцій покриттів і покрівельних матеріалів проводяться випробування згідно зі стандартами [21], [22] і [23]. В Україні гармонізація на методи випробувань на вогнестійкість покрівельних матеріалів для впливу на покриття і тести на вогнестійкість для несучих і огорожувальних конструкцій [33], [21], [22], [23] не проведена.

Підсумовуючи вище наведене, робимо висновок: вивчення та обґрунтування питань, пов'язаних із сертифікацією та гармонізацією є актуальним і необхідним для українського законодавства. Необхідно розробити нові ДБН «Покриття будівель і споруд» «Пожежна безпека об'єктів будівництва» на заміну [1] та [2], в яких врахувати можливість використання сучасних покрівельних матеріалів і методи їх випробувань з урахуванням європейських стандартів. Ця процедура може сприяти підвищенню ефективності здійснення вимог європейської безпеки щодо надійності будівель, здоров'я людини та навколишнього середовища.

Список використаних джерел

1. ДБН В.1.1-7-2002 Пожежна безпека об'єктів будівництва.
2. ДБН В.2.6-14-97 Покриття будинків і споруд.
3. ДСТУ Б EN 1108:2012 (EN 1108:1999, IDT) Матеріали покрівельні та гідроізоляційні гнучкі бітумовмісні. Метод визначення формостійкості за впливу циклічних коливань температури.
4. ДСТУ Б EN 1297:2012 (EN 1297:2004, IDT) Гнучкі листи для водоізоляції. Бітумні та полімерні гнучкі листи для покрівельної водоізоляції. Метод штучного старіння при довготривалому витримуванні в умовах УФ, підвищених температурах і води.
5. ДСТУ Б EN 13416:2012 Матеріали покрівельні та гідроізоляційні рулонні та листові та у вигляді плит. Правила відбору зразків (EN 13416:2005, IDT).
6. ДСТУ Б EN 13897:2012 (EN 13897:2005, IDT) Матеріали листові гнучкі для гідроізоляції. Метод визначення водонепроникності після витягування за низьких температур.
7. ДСТУ Б EN 1850-1:2012 Матеріали покрівельні та гідроізоляційні рулонні та листові та у вигляді плит. Визначення видимих дефектів. Частина 1 – Бітумні матеріали (EN 1850-1:1999, IDT).
8. ДСТУ Б EN 1850-2:2012 Матеріали покрівельні та гідроізоляційні рулонні та листові та у вигляді плит. Визначення видимих дефектів. Частина 2 – Полімерні матеріали (EN 1850-2:2001, IDT).
9. ДСТУ Б EN ISO 12572:2011 (EN ISO 12572:2008, IDT) Гігротермічні характеристики будівельних матеріалів та виробів. Визначення паропроникності.
10. ДСТУ Б EN ISO 1296:2011 (EN ISO 1296:2008, IDT) Матеріали покрівельні та гідроізолюючі рулонні, листові та у вигляді плит. Метод штучного старіння за довготривалої дії підвищеної температури.
11. ДСТУ Б В.2.7-101 (ГОСТ 30547) Будівельні матеріали. Матеріали рулонні покрівельні та гідроізоляційні. Загальні технічні умови.
12. ДСТУ Б.В.2.7-253:2011 (ГОСТ 25898-83, MOD) Матеріали та вироби будівельні. Метод визначення опору паропроникності.
13. ДСТУ Б.В.2.7-83:2014 Матеріали рулонні та листові покрівельні та гідроізоляційні. Методи випробувань.
14. Регламент ЕС 305/2011 (Regulation (EU) No 305/2011) Європейського Парламенту і Ради про встановлення гармонізованих умови для поширення на ринку будівельної продукції і скасування директиви 89/106/ЕЕС

15. EN 12310-1 Матеріали покрівельні гідроізоляційні м'які. Частина 1. Бітумні рулони для гідроізоляції. Визначення міцності на розрив.
16. EN 12311-2 Матеріали покрівельні гідроізоляційні м'які. Визначення міцності при розтягуванні. Частина 2. Покрівельні гідроізоляційні пластмасові та еластомерні листи.
17. EN 12317-2 Матеріали покрівельні гідроізоляційні м'які. Визначення опору зсуву швів. Частина 2. Пластикові та гумові листи для гідроізоляції даху.
18. EN 12691 Матеріали покрівельні гідроізоляційні м'які. Бітумні, пластмасові та еластомерні листи для гідроізоляції дахів. Визначення ударної міцності.
19. EN 12730: 2001 Матеріали покрівельні гідроізоляційні м'які. Бітумні, пластмасові та еластомерні листи для гідроізоляції дахів. Визначення стійкості до статичного навантаження.
20. EN 13501-1: 2002 Класифікація за пожежною безпекою будівельних виробів і елементів будівель. Частина 1. Класифікація за результатами випробувань реакції на вплив вогню.
21. EN 1363-1 Тести на вогнестійкість. Загальні вимоги.
22. EN 1364-1 Тести на вогнестійкість для ненесучих елементів.
23. EN 1365-2 Тести вогнестійкості несучих елементів. Підлоги і дахи.
24. EN 13969 Матеріали рулонні гідроізоляційні.
25. EN 13984 Матеріали покрівельні гідроізоляційні м'які. Полотна полімерні і еластомерні паронепроникні.
26. EN 1548: 2005 Матеріали покрівельні гідроізоляційні м'які. Матеріали покрівельні гідроізоляційні з пластмаси і еластомерів. Метод впливу на бітум.
27. EN 1847 Матеріали покрівельні гідроізоляційні м'які. Матеріали покрівельні гідроізоляційні з пластмаси і еластомерів. Метод для визначення впливу рідких хімікатів, включаючи воду.
28. EN 1848-2 Матеріали покрівельні гідроізоляційні м'які. Визначення довжини, ширини та прямолінійності. Частина 2. Листи з термопластів і еластомерів.
29. EN 1849-2 Матеріали покрівельні гідроізоляційні м'які. Визначення товщини і маси, віднесеної до площі. Частина 2. Листи з термопластів і еластомерів.
30. EN 1850-2 Матеріали покрівельні гідроізоляційні м'які. Визначення видимих дефектів. Частина 2. Листи з термопластів і еластомерів.
31. EN 1928 Матеріали гідроізоляційні покрівельні м'які. Бітумні, пластмасові та еластомерні листи для гідроізоляції дахів. Визначення водостійкості.

32. EN 1931 Матеріали гідроізоляційні покрівельні м'які. Бітумні, пластмасові та еластомерні листи для гідроізоляції дахів. Визначення паропроникності.
33. ENV 1187 Методи випробувань на вогнестійкість для впливу на дахи.
34. <http://www.icqc.eu/> Міжнародний центр сертифікації якості (ICQC).

Стаття надійшла до редколегії 10.11.2015